

34

Magyar Belügyminiszter

Tárgy: A Székelyföld önkormányzata.

Szám: 70.127/1946.

II/4.

Székelyföld önkormányzatáról készített egyezmény tervezetre vonatkozólag értesítem Miniszter Urat az alábbiakról.

A 3. cikkel kapcsolatban felvetődik az a kérdés, hogy szükséges-e külön tartományi illetőség bevezetése.

Az illetőség elavult intézmény és nagy adminisztrációt kíván meg a tartományi illetőség nyilván-tartása.

A tervezetben az illetőséggel egybekötött jogokat külön illetőség bevezetése nélkül - biztosítani lehetne azoknak, akiknek a tartományi képviselők megválasztásában aktív választójoguk van.

Egyébként a szövegből nem tűnik világosan, hogy az a) és a) [sic!] pont két önálló jogcím, ezért a két pont közé "vagy" szócskát kell iktatni. Továbbá a szöveg nem tartalmaz rendelkezést arra nézve, hogy az illetőség meddig áll fenn, mikor szűnik meg, hogyan alakul a feleség illetősége.

Az 5. cikk második bekezdésében hiányzik a felsorolásból a helyi önkormányzatok szervezetének a megállapítása. Tisztázandó volna, hogy mit kell érteni "a közigazgatási hatóságok és szervek megszervezése" alatt, nevezetesen magának a szervezetnek a megállapítását vagy csak a működés biztosítását pl. a tisztviselők alkalmazását, az anyagi eszközök biztosítását stb.

Ez utóbbi kérdés felmerül a 8. cikkben a bíróságokkal kapcsolatban is.

A 15. cikkel kapcsolatban felvetődik, hogy fontos - pl. hadászati - távközlekedési utak létesítéséről és fenntartásáról való gondoskodást el lehet-e vonni az államtól.

A 18. cikkben az általános szociális ügyek mellett a szegényügyek külön feltüntetése félreértésre adhat okot, mert a szegényügy a szociális közigazgatásnak csak egy kisebb területe.

A 19. cikkel kapcsolatban felvetődik, hogy kizárólagossággal autonóm hatáskörbe tartozhat-e az állami adók kivetése stb.

A 21. cikk a) és e) pontja között ellentmondás van, mert eszerint a tartomány területén beszedett állami adók az autonómia bevétele s ugyanekkor az államtól hozzájárulást is kapna az autonómia. Egyébként a bevételi források taxatív felsorolása nem célszerű s arra szükség nem is igen van.

A 25. cikk felvetődik az a kérdés, hogy a bírák, tisztviselők és egyéb alkalmazásának módját az autonóm törvényhozás állapítja meg. Nem tartalmaz rendelkezést a tervezet, hogy az autonómia tisztviselőire stb. vonatkozó fegyelmi szabályok megállapítása az autonómiához tartozik-e.

Figyelemmel arra, hogy az autonómia tisztviselői az állami igazgatás körébe tartozó lényeges feladatokat is látnak el, pl. a pénzügyi és iparügyi közigazgatás körében, meg kellene vizsgálni, hogy az állam miként gyakorolja majd felettük, legalábbis e feladatköröket illetőleg a felügyelet jogait. Itt a kormányzó felügyeleti jogköre nem jöhet figyelembe, mert a kormányzó az önkormányzat embere.

A 26. cikkben a választójog egyik kelléke a tartományi illetőség, ami a 3. cikkhez fűzött észrevétel szerint elmaradna.

A második bekezdésben szövegezési hiba van, mert nem állhat meg csupán az intézkedés lehetősége ("intézkedhet"), mert nyilvánvaló, hogy ez a jogkör az autonómiához tartozik, az autonómiának intézkednie kell.

A tartománygyűlés feloszlásának jogával kapcsolatban felvetődik az a kérdés, hogy ez a jog általános érvényű-e, vagy csak meghatározott esetekre szólna.

A 27. cikkben a tartományi kormányzónak csak a politikai felelőssége van szabályozva, nyitott kérdés marad, hogy a büntetőjogi és magánjogi felelőssége tekintetében az általános törvényeknek van-e alávetve.

A 28. cikk szövegezése nem szabatos, mert a lakosság aránya nem a székely képviselők számára, hanem csak azok arányára szolgál alapul.

A tervezet nem tartalmaz rendelkezést a belügyi tárca körében a következő ügykörök ellátása tekintetében:

1) Az autonóm közigazgatási hatóságok és egyéb szervek, ideértve a helyi önkormányzatok szerveit is, eljárására, ügyvitelére, pénz- és vagyonkezelésére vonatkozó szabályok megállapítása.

2) A tartományi és a helyi önkormányzati alkalmazottak képzésére tanfolyamok szervezése és fenntartása.

3) A helyi önkormányzatok felett a felügyelet gyakorlása.

4) A székelyföldön levő alapítványok és alapok felett a felügyelet gyakorlása.

5) A belügyi közigazgatásban mindennemű adatgyűjtés elvégzése.

6) A tartomány címerének és lobogójának megállapítása, használata.

7) Anyakönyvek vezetése.

8) Város és község rendezési ügyek.

9) Gyámügyek.

10) A személyi és vagyoni biztonság fenntartása, rendőrség szervezése, működése. (Az állam biztonságára vonatkozó rendészeti teendők ellátása és a külföldiek rendészete mindenképpen állami feladat.)

11) A megelőző rendészet körében, ideértve a rendőri jogkörbe tartozó jogosítványok szabályozását is, az anyagi és eljárási jogszabályok megállapítása.

12) A rendőri büntetőbíráskodás.

13) Közcélú intézetek, intézmények, üzemek, vállalatok létesítése és fenntartása.

Háromszék, Csik, Maros-Torda és Udvarhely vármegyék területén az ún. visszacsatolás ideje alatt a belügyi tárca körében eszközölt kiadásokról, valamint az említett vármegyék és azok területén lévő városok és községek, továbbá Marosvásárhely törvényhatósági jogú város háztartási adatairól készült kimutatásokat csatoltan megküldöm.

Budapest, 1946. évi július hó 19-én.

A miniszter helyett:
Kiss Roland s. k.
államtitkár.

Magyar Miniszterelnök úrnak
Budapest.

[.....]

Jegyzet:

I. sz. Betétív az 1946.II/4. B.M. sz. ügyirathoz

Az ügyet 1946. évi július hó 4-én referáltuk Kiss Roland államtitkár úrnak, aki úgy rendelkezett, hogy addig, amíg idevonatkozólag a belügyminiszter Úrtól újabb utasítást nem kap, az ügyben az osztály részéről a munkálatot mellőzni kell. L B

Ezek után történt, hogy a miniszterelnökség részéről a székely autonómia ügyében 1946. évi július hó 9-re újabb értekezletet hívta egybe.

Az értekezlettel kapcsolatban a miniszterelnökségen Mikó Tibor osztálytanácsos a csatolt feljegyzést készítette, melyet Somogyi Gyula miniszteri tanácsosnak adott át.

A feljegyzésben foglaltak alapján további rendelkezést kértünk Kiss Roland államtitkár úrtól, aki a Miniszter Úr utasítása alapján közölte, hogy a székely autonómia ügyében a belügyminisztérium nem foglal állást mindaddig, amíg az összkormányi tervezet elkészítését nem rendeli el. Ezért osztályunk ezidőszerint csak az adatgyűjtésekre szorítkozzék, illetőleg a miniszterelnökségen keresztül és Somogyi Gyula miniszteri tanácsosnak az 1946. évi július hó 9-én megtartott értekezleten átadott tervezetet tanulmányozza.

Ezek alapján jelentésünket a következőkben tesszük meg:

A miniszterelnökség III. osztálya székelyföldi autonómiáról készült egyezménytervezet egy példányát átadta a belügyminisztérium törvényelőkészítő osztálynak hozzászólás és annak közlése végett, hogy a belügyi igazgatás körében milyen ügyek volnának autonóm hatáskörbe utalandók.

Kiss Roland államtitkár úr útján a Miniszter úrtól vett utasításnak megfelelően a belügyminisztérium a tervezet és az ügykörök szétválasztása kérdésében az állásfoglalást mellőzi abban az esetben, ha a kormány a tervezet elkészítését rendelné el, a belügyi tárca körében a következő megfontolások merülhetnek fel:

vegyes változat kivétel!

I.

A 3. cikkel kapcsolatban felvetődik az a kérdés, hogy szükséges-e külön tartományi illetőség bevezetése.

Az illetőség elavult intézmény és nagy adminisztrációt kíván meg a tartományi illetőség nyilvántartása.

A tervezetben az illetőséggel egybekötött jogokat - külön illetőség bevezetése nélkül - biztosítani lehetne azoknak, akiknek a tartományi képviselők megválasztásában aktív választójoguk van.

De mégis fennmaradna a külön illetőség, úgy a 3. cikk szabatosság okából lényeges szövegezésre szorul. A jelenlegi szöveg fenn nem tartható.

A 4. cikk második bekezdésében a közigazgatás stb. megszervezésével kapcsolatban hiányzik a helyi önkormányzatok szervezetének megállapításáról szóló rendelkezés.

Nem ismerjük, hogy Románia ezidőszerint fenntartotta-e községi illetőségét, ha ott már községi illetőség nem volna, úgy természetesen az autonóm területen sem maradhat fenn.

A 8. cikkel kapcsolatban felmerül, hogy a bíróságok stb. szervezetének megállapítása is autonóm hatáskörbe tartozik-e, avagy csak az állam törvényei szerint szervezett bíróságok stb. Működésének a biztosítása tartozik autonóm hatáskörbe, nevezetesen a bírák és a többi személyzet kinevezése, az anyagi előfeltételek biztosítása, szóval az ami a kormányzat körébe tartozik.

A 13. cikk az állami igazgatás körébe nem veszi fel a pénzügyet, márpedig alig valószínű, hogy a pénzügyet fenn lehetne tartani az autonómia részére, minthogy [kiolvashatatlan szó lehúzával!] pl. az adórendszernek az állam egész területén nyilvánvalóan egységesnek kell lennie.

A népjóléti vonatkozású ügyekkel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy az általános szociális ügyeknek a szegényügy csak egy kisebb területe s így annak kiemelése félreértésre adhat okot.

A 15. cikk felvetődik az a kérdés, hogy a bírák, tisztviselők és egyéb alkalmazottak alkalmazásának módját az autonóm törvényhozás állapítja-e meg.

A 16. cikkben a választójog egyik kelléke a tartományi illetőség, ami a 3. cikkhez fűzött észrevétel szerint elmaradna.

A második bekezdésben szövegezési hiba van, mert nem állhat meg csupán az intézkedés lehetősége ("intézkedhet"), mert nyilvánvaló, hogy ha ez a jogkör az autonómiához tartozik, az autonómiának intézkednie kell.

A tartománygyűlés felosztásának jogával kapcsolatban felvetődik a kérdés, hogy ez a jog általános érvényű-e, vagy csak meghatározott esetekre szólna.

A 27. cikkben a tartományi kormányzónak csak a politikai felelőssége van szabályozva, nyitott kérdés marad, hogy a követő jogi és magánjogi felelőssége tekintetében az általános törvényeknek van-e alávetve.

A 28. cikk szövegezése homályos nem szabatos.

A következő bekezdés kézzel áthúzva:

A 20. cikkel kapcsolatban tisztázást kíván, hogy az autonóm hatáskörbe tartozó általában, végsőfokon a román minisztériumhoz tartoznak, legalábbis e cikk második bekezdése erre enged következtetni. Nyilvánvaló, hogy nagyobb számmal lesznek ügyek, amelyek mint sajátos autonóm ügyek, természetüknél végsőfokon az autonómia körében nyernek befejezést.

A 21. cikk első bekezdése az ügyek költségvetéséről szól. Ez nyilvánvalóan elírás, mert költségvetése az önkormányzatnak van, viszont abba fel kell venni mindazokat a kiadásokat, amelyek az önkormányzat körébe utalt ügyekkel kapcsolatban merülnek fel.

Ez a tervezetnek egyik legfontosabb része. A pénzügyi minisztérium által ajánlott megoldásban tisztázandó, hogy a román állam kiadási végösszegéből megosztással kerülhetnek-e azok a kiadások, amelyek olyan ügyekkel kapcsolatban merülnek fel, amelyek az autonómia területén is az államigazgatás körében maradnak, továbbá, hogy úgy a rendes, mint a rendkívüli kezelésbe felvett kiadások megosztásra kerülnek-e. Továbbá a pénzügyi szövegből az tűnik ki, mintha az autonómia költségvetése csak az állami hozzájárulás keretei között mozoghatna.

Az autonómia bevételi forrásait teljes pontossággal felsorolni alig lehet. A lényeg az adóztatás jogán van, vagyis, hogy az autonómiát megilleti - az állam által igénybe vett adók, díjak stb. kivételével - az önálló adóztatás joga és a jogkörben az autonómiát illeti közszolgáltatásokat vezethet be.

Egyébként a 21. cikk második bekezdésében hiányzik a javak felsorolása előtt az "állami" jelző.

II.

Az 5. cikkben felsorolt ügyeken felül a belügyi tárca körében az autonóm hatáskört illetőleg még adatul szolgálhatnak a következő ügyek:

1. Az autonóm közigazgatási hatóságok és egyéb szervek, ide értve a helyi önkormányzatok szerveit is, eljárására, ügyvitelére, pénz- és vagyonkezelésére vonatkozó szabályok megállapítása.

2. A tartományi és a helyi önkormányzati alkalmazottak képzésére tanfolyamok szervezése és fenntartása.

3. A helyi önkormányzatok felett a felügyelet gyakorlása.

4. Az autonómia alkalmazottai felett a felügyelet és a fegyelmi jogkör gyakorlása. Ezzel kapcsolatban miként alakul az állam legfőbb felügyeleti joga?

5. A Székelyföldön lévő alapítványok és alapok felett a felügyelet gyakorlása.

6. A belügyi igazgatásban mindennemű adatgyűjtés elvégzése.

7. A tartomány címerének és lobogójának megállapítása, használata.

8. Anyakönyvek vezetése.

9. Város és közrendezési ügyek.

10. Gyámügyek.

11. A személyi és a vagyoni biztonság fenntartása, a tartományi rendőrség megszervezése, működése. (Az állam biztonságára vonatkozó rendészeti teendők ellátása és a külföldiek rendészete mindenképpen állami feladat.)

A tartományi rendőrség szervezésére és működésére vonatkozó szabályok megállapítása.

12. A megelőző rendészet körében, ideértve a rendőri jog körébe tartozó jogosítványok szabályozását is, az anyagi és eljárási jogszabályok megállapítása.

13. A rendőri büntetőbíráskodás.

14. Közcélú intézetek, intézmények, üzemek, vállalatok létesítése és fenntartása.

III.

A Székely autonóm tartomány területére nézve Némethy Artúr min. osztályfőnök tanulmányt készített, melyet 1./ alatt tisztelettel bemutatunk.

IV.

Csík, Háromszék, Maros-Torda és Udvarhely vármegyékre vonatkozólag a belügyi tárca körében az 1941-1944. években előirányzott állami kiadásokat, valamint az említett vármegyék és területükön lévő városok és községek, valamint Marosvásárhely thj. város háztartási adatait a 2./ alatt idecsatolt összeállítások tartalmazzák.

1946. VII. 13.

Sótonyi [?]
Pásint [?]

Jelentésünket 1946. évi július hó 17-én bemutattuk Kiss Roland államtitkár úrnak, aki azt elfogadta és felhatalmazást adott, hogy az abban foglaltakat - mint adatokat és tájékoztatót - élő szóval közöljük a miniszterelnökséggel azzal, hogy a belügyminisztérium az autonómia ügyében állást nem kíván foglalni.

Ez 1946. évi július hó 18-án megtörtént, aminek utána Kiss Roland államtitkár úrtól kapott utasítás alapján tervezetük a túlololdali kiadvány:

Kiintézés

Tárgy: A Székelyföld önkormányzata.

Miniszterelnöknek

A Székelyföld Önkormányzatáról készített egyezmény tervezetre vonatkozólag értesítem Miniszter Urat az alábbiakról:

A 3. cikkel kapcsolatban felvetődik az a kérdés, hogy szükséges-e külön tartományi illetőség bevezetése.

Az illetőség elavult intézmény és nagy adminisztrációt kíván meg a tartományi illetőség nyilvántartása.

A tervezetben az illetőséggel egybekötött jogokat - külön illetőség bevezetése nélkül - biztosítani lehetne azoknak, akiknek a tartományi képviselők megválasztásában aktív választójoguk van.

Egyébként a szövegből nem tűnik világosan, hogy az a/ és b/ pont két önálló jogcím, ezért a két pont közé "vagy" szócskát kell iktatni, továbbá a szöveg nem tartalmaz rendelkezést arra nézve, hogy az illetőség meddig áll fenn, mikor szűnik meg, hogyan alakul a feleség illetősége.

Az 5. cikk második bekezdésében hiányzik a felsorolásból a helyi önkormányzatok szervezetének a megállapítása. *Tisztázandó volna*, hogy kell érteni "a közigazgatási hatóságok és szervek megszervezése" alatt nevezetesen magának a szervezetnek a megállapítását vagy csak a működés biztosítását pl. a tisztviselők alkalmazását, az anyagi eszközök biztosítását stb.

Az utóbbi kérdés felmerült a 8. cikkben a bíróságokkal kapcsolatban is.

A 15. cikkel kapcsolatban felvetődik, hogy a fontos - pl. hadászati - távközlekedési utak létesítéséről és fenntartásáról való gondoskodást el lehet-e vonni az államtól.

A 18. cikkben az általános szociális ügyek mellett a szegényügyek külön feltüntetése félreértésre adhat okot, mert a szegényügy a szociális közigazgatásnak csak egy kisebb területe.

A 19. cikkel kapcsolatban felvetődik, hogy kizárólagossággal autonóm hatáskörbe tartozhat-e az állami adók kivetése stb.

A 21. cikk a/ és e/ pontja között ellentmondás van, mert e szerint a tartomány területén beszedett állami adók az autonómia bevétele s ugyanekkor az államtól hozzájárulást is kapna az ~~állam~~ autonómia. Egyébként a bevételi források taxatív felsorolása nem célszerű, arra szükség nem is igen van.

A 25. cikkénél felvetődik az a kérdés, hogy a bírák, tisztviselők és egyéb alkalmazásának módját az autonóm törvényhozás állapítja meg. Nem tartalmaz rendelkezést a tervezet, hogy az autonómia tisztviselőire stb. vonatkozó fegyelmi szabályok megállapítása az autonómiához tartozik-e.

~~nem tűnik ki továbbá~~ Figyelemmel arra, hogy az autonómia tisztviselői az állami igazgatás körébe tartozó lényeges feladatokat is látnak el, pl. a pénzügyi és iparügyi közigazgatás körében, *meg kellene vizsgálni*, hogy az állam miként gyakorolja majd felettük, legalábbis feladatköröket illetően a felügyelet jogát. Itt a kormányzó felügyeleti jogköre nem jöhet figyelembe, mert a kormányzó az önkormányzat embere.

A 26. cikkben a választójog egyik kelleke a tartományi illetőség, ami a 3. cikkhez fűzött észrevétel szerint elmaradna.

A második bekezdésben szövegezési hiba van, mert nem állhat meg csupán az intézkedés lehetősége ("intézkedhet"), mert nyilvánvaló, hogy ha ez a jogkör az autonómiához tartozik, az autonómiának intézkednie kell.

A tartománygyűlés feloszlásának jogával kapcsolatban felvetődik az a kérdés, hogy ez a jog általános érvényű-e, vagy csak meghatározott esetekre szólna.

A 27. cikkben a tartományi kormányzónak csak a politikai felelőssége van szabályozva, nyitott kérdés marad, hogy a büntetőjogi és magánjogi felelőssége tekintetében az általános törvényeknek van-e alávetve.

A 28. cikk szövegezése nem szabályos, mert a lakosság aránya nem a székely képviselők számára, hanem csak azok arányára szolgál alapul:

A tervezet nem tartalmaz rendelkezést a belügyi tárca körében a következő ügykörök ellátása tekintetében:

1. Az autonóm közigazgatási hatóságok és egyéb szervek, ide értve a helyi önkormányzatok szerveit is, eljárására, ügyvitelére, pénz- és vagyonkezelésére vonatkozó szabályok megállapítása.

2. A tartományi és a helyi önkormányzati alkalmazottak képzésére tanfolyamok szervezése és fenntartása.

3. A helyi önkormányzatok felett a felügyelet gyakorlása.

4. A székelyföldön levő alapítványok és alapok felett a felügyelet gyakorlása.

5. A belügyi igazgatásban mindennemű adatgyűjtés elvégzése.

6. A tartományi címerének és lobogójának megállapítása, használata.

7. Anyakönyvek vezetése.

8. Város és község rendezési ügyek.

9. Gyámügyek.

10. A személyi és avagyoni biztonság fenntartása, rendőrség szervezése, működése. (Az állam biztonságára vonatkozó rendészeti teendők ellátása és a külföldiek rendészete mindenképpen állami feladat.)

11. A megelőző rendészet körében ideértve a rendőri jogkörébe tartozó jogosítványok szabályozását is, az anyagi eljárási jogszabályok megállapítása.

12. A rendőri büntetőbíráskodás.

13. Közcélú intézetek, intézmények, üzemek, vállalatok létesítése és fenntartása.

Háromszék, Csík, Maros-Torda és Vásárhely vármegyék területén az ún. visszacsatolás ideje alatt a belügyi tárca körében eszközölt ~~kérdésekről~~ *kiadásokról*, valamint az említett vármegyék és azok területén lévő városok és községek, továbbá Marosvásárhelyi törvényhatósági jogú város háztartási adatairól készült kimutatásokat csatoltan megküldöm.

Budapest, 1946. július 18.

II.

(Hátirat az I. másolatára.)

Külügyminiszternek.

A miniszterelnök úrhoz intézett átiratomat Miniszter Úrral közlöm.

Budapest, 1946. július 18.

946. VII. 19. K.

Kiss [?]*Sótonyi*

1/

Az autonóm Székelyföld területe.

A román állam keretén belül autonóm területté szervezendő Székelyföld a négy székely megyének székelyek-lakta területeit és azon kívül Kolozs, Kisküküllő, Nagyüküllő vármegyék néhány, a Székelyföldhöz tapadó magyar községét és végül Brassó vármegye hétfalusi járásnak csángó lakosságát foglalná magában. E terület részletes leírása a következő: (az 1910. évi magyar közigazgatási beosztás szerint).

1. Csík vármegye. Az egész vármegye területe kivéve Gyergyóbékás, Bélbor, Gyergyóholló, Gyergyóvárhegy és Salamás román községeket.

2. Marostorda vármegye. Az egész nyárádszeredai járás, a régeni alsójárásból Abafája, Alsóbölkény, Beresztelke, Erdőcsinád, Gernyeszeg, Kisillye, Körtvélyfája, Magyarfülpös, Magyarpéterlaka,

Marosjára, Radnótfája, Unoka, Vajdaszentiván, magyar községek; Toldalag és Erdőszengyel román-magyar; valamint Petele szász község. A régi felsőjárás magyar községei (Disznajó, Holtmaros, Magyaró, Marosfelfalu, Marosvécs, az 1910 után Szászrégenel egyesített Magyarrégen) magyar községek, Felsőidecs és Alsóidecs szász községek, Szászrégen megyei város. A marosi felsőjárásnak, a székely nyelv területen belül levő községei, Mezősámson román-magyar lakosságú községgel és a székely nyelvterületbe beékelte román községekkel (Várhegy, Mezőménes, Mezőszabad, Marosbárdos, Marosszentanna, Marosagárd és Kebeleszentiván), a marosi alsójárás Székelyurality, Székelyospatak, Malomfalva és Nyárádtó román községek kivételével, a néhány a székely nyelvterületbe beékelte román többségű községgel (Náznánfalva, Maroskiszfalud, Medgyesfalva, Nyárádbálintfalva és Száltelek). Marosvásárhely törvényhatóságú jogú város.

3. Kolozs vármegye. A tekei járásból Dextrászékplak, Kisfülpös és Tancs magyar, Bátos és Dextrád szász községek.

4. Kisküküllő vármegye. Az erzsébetvárosi járásból Balavásár, Egrestő, Kiskend, Nagykend, Kóród-szentmárton, magyar, és a magyar községek közé ékelte Kóród román község. A radnóti járásból Kis-teremi és Teremiújfalva magyar és Nagyteremi román-magyar község.

5. Nagyküküllő vármegye. A segesvári járásból Héjjasfalva, a kőhalmi járásból Alsórákos, Datk és Ürmös magyar és a magyar községek közé ékelte Ógostonfalva román község.

6. Udvarhely vármegye egész területe.

7. Brassó vármegye. Az alvidéki járásból Apáca magyar és Prázsmár szász község. (Ennek a szász községnek a Székelyföldhöz csatolására azért van szükség, hogy a Székelyföld és a hozzá csatolandó Hétfalusi járás területe között az összefüggés meglegyen.)

8. Háromszék vármegye. A vármegye egész területe Sósmező, Dobolló, Magyarbodza, Márkos román községek, továbbá a Zágony községhez tartozó és a román uralom idején önálló községgé alakult Zágonybárkány, a Kisborosnyó községhez tartozó és a román uralom alatt önálló községgé alakult Nagypatak, végül a Bikfalvához tartozó Tálpatak nevű külterületi lakotthelyek kivételével.

Az autonóm Székelyföld területe 2.387.850 k.hold = 13.740 négyzetkilométer, népessége az 1910. évi népszámlálás szerint 559.587 lélek, ebből 484.530 = 86.6% magyar és 53.331 = 9.5% román. Az 1930. évi román népszámlálás szerint e terület népessége 613.991 lélek, ebből 506.572 = 82.5% magyar és 81.179 = 13.2% román. Ha figyelembe vesszük az imperium-változás folytán bekövetkezett természetszerű eltolódásokat, a magyar hivatalnokosztály nagyrészenek expatriálását, román hivatalnokrétegnek csendőrségnek és katonaságnak a Székelyföldre való betelepítését, a két népszámlálás anyanyelvi adatai közötti különbség megérthető és nagyjában mindkét népszámlálás adatai a valóságnak megfelelőeknek fogadhatók el.

Budapest, 1946. évi július hó 12. Némethy [Benisch Arthur]

[BüM Törvényelőkészítő Osztály iratai, 15. d., 85. tétel, (Székelyföld autonómiájával kapcsolatos problémák) XIX-B-1-C]

Jegyzet: